

1. EKZAMINIMET SISTEMATIKE TË FËMIJËVE PARASHKOLLOR

- në muajt e 1, 3, 6, 9, 12 dhe 18
- në vitin e 3-të dhe të 5-të
- para hyrjes në VVZ
- para se të shkoni në pushime

VAKSINIMET E DETYRUARA JANË (vaksinimet e paguara nga ZZZS):

- vaksinimi kundër difterisë, tetanozit, hemofilus influenzës, kollës së mirë dhe poliomielitit në moshën 3, 4, 5, 6 muajsh dhe pas një viti nga doza e fundit
- OMR (fruthi, shytat, rubeola) kur fëmija është 1 vjeç
- Që nga janari 2015, në programin e vaksinimit, vaksinimi vullnetar kundër infeksioneve pneumokokale është paguar nga ZZZS (vetëpagesë deri më tani).
- Nga korriku 2019, në programin e vaksinimit, vaksinimi vullnetar kundër meningoencefalitit të lindur nga rriqrat, 3 doza paguhen nga Instituti i Sigurimeve Shëndetësore për fëmijët e lindur në vitin 2016 dhe më vonë, kur hyjnë në moshën e 3-të. (https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/kme_letak_otroci_2019_koncnipdf)
- **Vaksinimi i gripit për fëmijët e moshës 6 deri në 23 muaj (I RI)**

Nga data 01.01.2020 ka ndryshuar skema e vaksinimit (nga skema 3+1 në 2+1) dhe zëvendësimi i vaksinës pesëvalente me atë gjashtëvalente (vaksina është një vaksinë e përzier kundër difterisë, tetanozit, kollës së mirë, hepatitit. B, polio dhe Haemophilus influenza tip b) sipas skemës 2+1 (në moshën 3, 5, 11-18 muajsh). Vaksinimi është i detyrueshëm për të gjithë fëmijët nga mosha tre muajshe, të lindur nga 01.10.2019 e në vazhdim. Për këta fëmijë, vaksinimi kundër hepatitit B para se të hyjnë në shkollë dhe në klasën e parë nuk do të jetë më i nevojshëm.

Për ekzaminimin e 1-rë sistematik në muajin e 1 të moshës së fëmijës, për ekzaminimin 3 dhe 5 vjeç porosisim me telefon. Në vizitën e parë prindërit duhet të sjellin kartën e shëndetit të fëmijës (nëse nuk kanë, të nënës) dhe lejen e lehonisë. Për ekzaminimet e tjera sistematike, ne përcaktojmë datën në ekzaminimin paraprak në dispanser.

2. VAKSINIMET E REKOMANDUARA VETËPAGUESE

- vaksinimi kundër infeksioneve rotavirus
- vaksinimi kundër infeksioneve pneumokokale (për fëmijët e lindur para datës 01.10.2014)
- vaksinimi kundër infeksionit të virusit të meningjitit të lindur nga rriqrat (për fëmijët e lindur para vitit 2016)
- vaksinimi kundër lisë së dhenve
- vaksinimi kundër sëmundjes meningokoksike (Së fundmi, nga viti 2020, është i disponueshëm një vaksinim me pagesë kundër infeksionit invaziv meningokokal, i cili është një infektion bakterial i rrallë, por shumë i shpejtë dhe kërcënues për jetën (sepsë, meningjiti purulent). Foshnjat dhe fëmijët deri në 5 vjeç janë më të rrezikuara, prandaj këshillojmë vaksinimin sa më shpejt të jetë e mundur, nga 2 muaj e tutje.)
- vaksinimi i gripit për fëmijët më të vjetër se 23 muaj

2.1 Çfarë problemesh dhe komplikimesh mund të prisni pas vaksinimit të fëmijës?

Ashtu si të gjitha barnat e tjera, vaksinat kanë disa efekte anësore. Shumica e efekteve anësore të vaksinës janë jo të rrezikshme, te buta dhe me afat të skurter. Reagimi pas vaksinimit ndodh tek individët. Në disa raste praktikisht nuk vihet re, ndërsa në të tjera shenjat janë më të theksuara. Simptomat më të shpeshta pas vaksinimit janë: skuqje, ënjtje dhe dhimbje në vendin e injektimit, nga ato të përgjithshme. Shenjat karakterizohen nga refuzimi i ushqimit, e qara dhe nervozizmi. Temperatura e trupit është gjithashtu shpesh e ngritur. Rreziku i efekteve anësore pas vaksinimit është 100 deri në 1000 herë më i ulët se rreziku i komplikimeve pas infeksionit natyror.

2.2 Çfarë mund të bëni vetë për të menaxhuar problemet pas vaksinimit të fëmijës suaj?

Pyesni mjekun që vaksinon fëmijën për efektet anësore të mundshme pas vaksinimit dhe si mund ta ndihmoni veten. Mund të vendosni kompresë të ftohta me ujë dhe pak alkool ose një pako akulli të mbështjellë me pelenë. Asnjëherë mos aplikoni akull ose pako akulli direkt në lëkurë pasi mund të shkaktojë ngrirje. Asnjëherë mos e aplikoni të paholluar në lëkurë alkoolin. Pas vaksinimit, jepini fëmijës suaj pushim të mjaftueshëm në një mjedis të qetë dhe mos e ekspozoni ndaj turmave të mëdha ose zhurmë. Keni ilaçe antipiretike të gatshme në shtëpi, p.sh. se temperatura e trupit të fëmijës do të ngrihet në atë masë sa do të ishte e nevojshme ngjeshja e saj. Bisedoni me mjekun tuaj se cili ilaç dhe në çfarë doze është i përshtatshëm për fëmijën tuaj.

2.3. Kur duhet të shkoni ju dhe fëmija juaj te mjeku?

Efektet anësore serioze të vaksinimit janë shumë të rralla. Kërkoni kujdes mjekësor pas vaksinimit nëse:

- fëmija vjell në mënyrë të përsëritur,
- fëmija ka diarre të rëndë,
- Fëmija ka një temperaturë të lartë të ngritur mbi 38,5 °C për disa ditë,
- fëmija zhvillon një skuqje të lëkurës,
- fëmija qan në mënyrë të pakontrolluar për disa orë,
- vëreni ënjtje të fytyrës ose buzëve të fëmijës,
- fëmija ka vështirësi në frymëmarrje,
- fëmija ka konvulsione,
- fëmija është i përbotur, nervoz ose tepër i përgjumur, refuzon ushqimin dhe gjendja nuk përmirësohet brenda pak ditësh.

2.4. Reagimet pas vaksinimit

Një reaksion alergjik ndaj vaksinimit ndodh rrallë. Meqenëse shfaqet shpejt pas aplikimit të vaksinës, duhet fëmija të presë edhe 10 minuta të tjera në dhomën e pritjes pas aplikimit. Në rast të shenjave të alergjisë (skuqje lëkure, ënjtje të fytyrës ose buzëve, vështirësi në frymëmarrje) do të pajisen menjëherë me barna anti-inflamatore alergjike.

Reagimet pas vaksinimeve:

- vaksinimi kundër difterisë, tetanozit, kollës së mirë, Hemofilus influenza tip B dhe paralizes fëmijërisë: mund të shfaqen ethet pas vaksinimit (rrallë edhe mbi 38,5 °C), skuqje, ënjtje dhe dhimbje në vendin e injektimit. Shenjat zhduken spontanisht brenda pak ditësh,,
- vaksinimi kundër fruthit, shytave dhe rubeolës: ethet mund të shfaqen pas 6-8 ditësh temperatura dhe skuqja e lëkurës. Skuqje e lehtë, ethe te lehta, dhimbje koke dhe ënjtja para njërës ose të dy veshëve mund të ndodhë deri në një muaj pas vaksinimit

2.5. Si monitorohet fëmija pas vaksinimit?

Nëse fëmija nuk ka ndonjë problem të veçantë pas vaksinimit, nuk kërkohet monitorim i veçantë. Nëse vëreni një reagim pas vaksinimit, duhet të informoni mjekun e fëmijës suaj për këtë. Është e rëndësishme ta bëni këtë përpara vaksinimit të tjetër. Në raste të caktuara, është e nevojshme që fëmijës të vaksinuar duhet t'i përshkruhen ilaçe që parandalojnë një reaksion alergjik, në rast të një reaksioni serioz, efektet e padëshiruara të vaksinimit të mëparshëm ose në rastin e një gjendjeje mjekësore të fëmijës që nuk është në përputhje me vaksinimin, vaksinimi duhet të braktiset.

2.6. Si kryhet trajtimi i një fëmije me reaksione ndaj vaksinimit?

Reagimet pas vaksinimit zakonisht nuk kërkojnë trajtim të veçantë. Në rast të ngritjes të temperaturës mbi 38,5 °C, ne përdorim ilaçe kundër temperaturës së ngritur të trupit – zakonisht paracetamol në formën e shurupit ose supozitorëve. Nëse fëmijes juaj i shfaqet një reaksion alergjik, mjeku do të përshkruajë një antihistamine (ilac kundër alergjisë) në formë shurupi.

2.7. Si ndikon vaksinimi në jetën e fëmijës?

Me vaksinimin, mikroorganizmat e dobësuar ose të shkatërruar ose pjesët e tyre futen në trupin e fëmijës dhe në këtë mënyrë, ne stimulojmë sistemin mbrojtës të trupit për të krijuar antitrupa kundër agjentëve që shkaktojnë sëmundje. Kur fëmija më vonë ndeshet me të njëjtin patogjen, ai nuk sëmuret sepse antitrupe tashmë janë krijuar ato shkatërrojnë mikroorganizmat dhe mbrojnë trupin nga sëmundjet infektive. Fëmijët janë të detyrueshëm në Slloveni të mbrohen kundër sëmundjeve infektive të mëposhtme potencialisht shumë serioze: difteria, tetanusi, kollë e mirë, poliomyeliti, infeksion me bakteret Hemophilus influenza tip B, fruthi, shytat, rubeola dhe hepatiti B. Nëse shkalla e vaksinimit të popullatës është mjaft e lartë (më shumë se 90 %), përveç mbrojtjes së fëmijëve të vaksinuar, garantohet edhe mbrojtja e fëmijëve që nuk mund të vaksinohen për arsye shëndetësore.

2.8. A mund dhe si mund të parandaloni reagimet pas vaksinimit?

Më së shumti që mund të bëni për të parandaluar komplikimet pas vaksinimit është të bëni një vaksinim të plotë paraprak, bisedoni me pediatrin e fëmijës suaj. Është e rëndësishme t'i tregoni atij nëse ai ka lindur i sëmurë ose nëse mendoni se ka diçka që nuk shkon me të. Informacioni për alergjitë e fëmijës është i rëndësishëm reagimet ndaj ushqimit (veçanërisht vezëve), ilaçeve (antibiotikëve) ose substancave të tjera dhe informacioneve që fëmija kishte një histori të krizave febrile. Zbuloni se çfarë komplikimesh mund të prisni pas vaksinimit dhe përgatituni të dini se si të veproni.